

Slovenská technická univerzita v Bratislave
Fakulta informatiky a informačných technológií

Evidenčné číslo: FIIT-16768-120897

Dávid Truhlář

**Výskum v oblasti technológie digitálneho
dvojčata**

Bakalárska práca

Vedúci záverečnej práce: Ing. Matej Petrík

Máj 2025

Slovenská technická univerzita v Bratislave
Fakulta informatiky a informačných technológií

Evidenčné číslo: FIIT-16768-120897

Dávid Truhlár

Výskum v oblasti technológie digitálneho dvojčata

Bakalárska práca

Študijný program: Informatika

Študijný odbor: Informatika

Školiace pracovisko: Ústav počítačového inžinierstva a aplikovanej informatiky

Vedúci záverečnej práce: Ing. Matej Petrík

Máj 2025



ZADANIE BAKALÁRSKEJ PRÁCE

Autor práce: Dávid Truhlář
Študijný program: Informatika
Študijný odbor: Informatika
Evidenčné číslo: FIIT-16768-120897
ID študenta: 120897
Vedúci práce: Ing. Matej Petřík
Vedúci pracoviska: Ing. Katarína Jelemenská, PhD.

Názov práce: **Výskum v oblasti technológie digitálneho dvojčata**

Jazyk, v ktorom sa práca
vypracuje: slovenský jazyk

Špecifikácia zadania: Digitálne dvojča je inovatívna technológia, ktorá mení spôsob, akým chápeme a interagujeme s fyzickými objektami, procesmi či systémami. Digitálne dvojča je virtuálna alebo digitálna kópia fyzického objektu, systému alebo procesu, pričom sa snaží zachytiť a kopírovať čo najpresnejšie jeho vlastnosti. Technológia digitálneho dvojčata zohráva kľúčovú rolu v Priemysle 4.0 kvôli možnostiam monitorovania, simulácie a automatizácie v reálnom čase. Vďaka týmto možnostiam využitie tejto technológie umožňuje nové úrovne inovácie a optimalizácie naprieč rôznymi odvetvami a taktiež má potenciál akcelerovať vývoj v týchto oblastiach. Preskúmajte využitie technológie digitálneho dvojčata a jej aplikácie. Zamerajte sa na preskúmanie konceptu digitálneho dvojčata, na spôsob jeho implementácie a taktiež aj na dostupné technológie na jeho tvorbu. Vytvorte prehľad dostupných riešení, navrhnete spôsob vytvorenia jednoduchého digitálneho dvojčata, ktoré bude kópiou fyzického objektu alebo systému. Navrhnuté riešenie implementujte a overte jeho funkčnosť. Literatúra: 1. Singh, Maulshree, et al. "Digital twin: Origin to future." Applied System Innovation 4.2 (2021): 36. 2. Crespi, Noel, Adam T. Drobot, and Roberto Minerva. The Digital Twin. Cham: Springer International Publishing, 2023. 3. Jones, David, et al. "Characterising the Digital Twin: A systematic literature review." CIRP journal of manufacturing science and technology 29 (2020): 36-52.

Rozsah práce: 40

Termín odovzdania práce: 12. 05. 2025

Čestné prehlásenie

Čestne vyhlasujem, že som túto prácu vypracoval samostatne, na základe konzultácií a s použitím uvedenej literatúry.

V Bratislave, 8.2.2025

.....

Dávid Truhlář

Obsah

1	Úvod	1
2	Formulácia problému a riešenie	3
2.1	Formulácia problému	3
2.2	Technický literárny prehľad	4
2.3	Prehľad riešenia (na vysokej úrovni)	6
2.4	Hodnotenie rizík	7
2.5	Udržateľnosť a environmentálny dopad	8
2.6	Zamestnateľnosť	9
	Zoznam použitej literatúry	11
A	Harmonogram práce	

Zoznam obrázkov

2.1	Digitálne dvojča	4
-----	----------------------------	---

Zoznam použitých skratiek

BP	Bakalárska práca
DT	Digitálne dvojča
IoT	Internet vecí
ML	Strojové učenie
RAN	Rádiová prístupová sieť
UE	Užívateľské zariadenie
GDPR	Všeobecné nariadenie o ochrane údajov

Kapitola 1

Úvod

Študenti by mali načrtnúť problematiku, zdôrazniť súčasné výzvy a hlavné zásady a diskutovať o interdisciplinárnych aspektoch. $\frac{1}{2}$ strany

Kapitola 2

Formulácia problému a riešenie

2.1 Formulácia problému

Pojem Digitálne dvojča (DT) sa čoraz častejšie využíva ako nástroj na modelovanie, navrhovanie a prototypovanie [1]. V rámci 5G technológie ide o presnú digitálnu repliku siete, ktorá si s reálnou sieťou vymieňa dáta obojsmerne, v reálnom čase, v snahe zlepšiť manažment siete či zrýchliť vývoj 5G sietí [2].

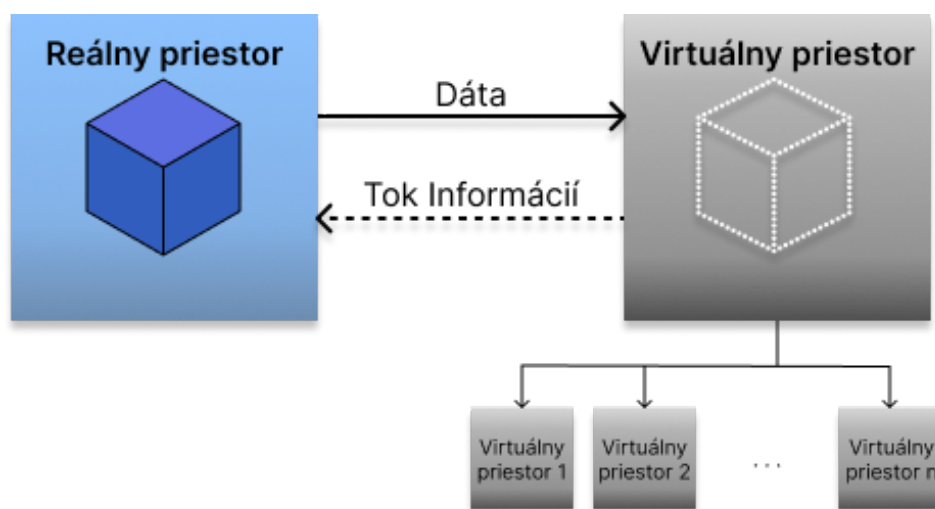
Hoci 5G siete ponúkajú nízku latenciu a vysokú rýchlosť, sú limitované v predikcii správania, a to pre dynamiku používateľov, zaťaženie či zmeny prostredia [3]. DT by mohlo tieto výzvy prekonať predpoveďami budúceho stavu siete, čím by na základe aktuálneho zaťaženia siete umožnilo dynamické riadenie alokácie zdrojov a zlepšilo celkovú výkonnosť systému[4].

Zásadnú výzvu predstavuje práca s veľkým objemom dát, v reálnom čase, ktorá si vyžaduje vysokú výpočtovú silu, zaťažujúcu hardvér [5] a rovnako tak zachovanie nízkej latencie pri dosahovaní vysokej presnosti simulácie, potrebnej na predikciu budúceho stavu siete. Samotný model a konfigurácia DT predstavujú časovo a implementačne komplexné časti spomínaného riešenia [6].

2.2 Technický literárny prehľad

Pojem digitálneho dvojčata sa v posledných rokoch, predovšetkým v technických oblastiach, spomína stále častejšie. Vzhľadom na digitalizáciu, ktorá je prítomná v každom sektore, sa transformácia hmatateľného sveta do sveta bitov a pixelov stáva prirodzeným výsledkom tohto trendu.

V technickej literatúre sa DT definuje ako virtuálna reprezentácia fyzického objektu, medzi ktorými prebieha bilaterálny tok dát v reálnom čase [7]. Tok dát zabezpečuje presné zrkadlenie správania oboch týchto entít [2]. Vlastnosť zrkadlenia poskytuje možnosti preventívnej údržby, či navrhovania ďalších generácií biznis modelov [8].



Obr. 2.1: Digitálne dvojča

Vo svojom výskume Enders a Hošbachová [9] identifikovali sektory, kde je používanie digitálneho dvojčata najrozšírenejšie. Patria sem výroba, letecký priemysel, energetika, automobilový priemysel, námorníctvo, petrochemický priemysel, poľnohospodárstvo, zdravotníctvo, verejný sektor a ťažba.

Taktiež identifikovali tri hlavné využitia digitálneho dvojčaťa v týchto oblastiach: ovládanie, simulovanie a monitorovanie. To však ani zďaleka nepokrýva všetky možnosti a spôsoby využitia. Digitálne dvojča dnes nájde uplatnenie aj pri dizajnovaní, validácii, predchádzaní chýb, trénoch, optimalizácii a predikcii [10].

Ak sa chceme pozrieť na reálne aplikácie DT, Huawei implementoval DT na monitorovanie výrobných liniek [11], zatiaľ čo mestá ako Bristol [12] či Singapur [13] používajú DT na efektívne riadenie inteligentných mestských systémov. V týchto scenároch DT umožňuje predikciu zlyhaní, optimalizáciu zdrojov a minimalizáciu prestojov. Podobné prístupy sú použiteľné aj v telekomunikáciách, kde DT dokáže simulovať a predikovať správanie sietí v reálnom čase.

V oblasti telekomunikácií sa čoraz viac využívajú pri simuláciách rádiových prístupových sietí (RAN), monitorovaní jadra siete a optimalizácii zdrojov. Napríklad Siemens nasadzuje DT na správu a optimalizáciu sieťových komponentov [8]. Podobne, ZTE a China Mobile úspešne aplikovali technológiu digitálneho dvojčaťa na zlepšenie 5G konektivity pre vysokorýchlostnú železničnú trať v južnej Číne. Pomocou presného 3D modelu infraštruktúry popri trati optimalizovali výkonnosť 5G siete, čím dosiahli pokrytie na úrovni 98,5% a rýchlosti sťahovania presahujúce 300 Mbps [14].

Tieto úspešné implementácie demonštrujú širokú škálu výhod technológie DT v telekomunikáciách, od optimalizácie pokrytia po zvyšovanie kvality služieb. Napriek tomu však existujú určité obmedzenia, ako napríklad zložitosť nasadenia, škálovateľnosť a presnosť simulácií, ktoré je potrebné prekonať pri vývoji nových riešení.

2.3 Prehľad riešenia (na vysokej úrovni)

High level = denoting a programming language that is relatively accessible to the user, having instructions that resemble a natural language such as English.

par Stručne vysvetlite riešenie problému. Študenti by mali byť schopní odôvodniť svoj výber techník použitých na riešenie problému, uznať ich obmedzenia a interdisciplinárny dosah. | 2-3 strany Nástroje a prístupy:

- rôzne nástroje na tvorbu a správu DT (ansys, matlab a simulink ...) - nástroje pre 5G: - srsRAN: Open-source - radio network simulation. - Open5GS: 5G core network. - UERANSIM: user equipment (UE) and radio access networks (RAN).
Prečo práve tieto nástroje?

Návrh riešenia - High Level

- overview môjho spôsobu riešenia pre 5G DT - ako bude DT napodobňovať reálnu sieť? - real-time data, pozorovania a predikcie stavov, ktoré budú nasledovať

Výber technológií:

Prečo práve srsRAN pre Radio Access Network (RAN) [Allows RAN simulation, offering control over radio settings, configurations.], Open5GS pre core network [Provides core network functions for handling control and user plane traffic.], a UERANSIM pre simulácie user devices a scenarios[Generates realistic device traffic, lets you test a range of scenarios.].

Architektúra - návrh:

- Diagramy alebo popísané komponenty: Network core (Open5GS). Radio Access Network (srsRAN). Simulated User Devices (UERANSIM). - Flow dát medzi nimi: srsRAN a Open5GS komunikujú, a ako UERANSIM interaguje s RAN aa core network pre simulovanie real-world trafficu.

Data flow a predikcia:

- (potrebujem vedieť aké dáta dokážeme vyťahnuť zo srsRAN Project) (latency, bandwidth usage, packet loss) - Aký je plán implementácie predikčného modelu (ML) aké stavy bude mať učenie, aký preprocessing dát ...

Limitácie:

- presnosť, computational load - hw limitácie - časové limitácie - programové limitácie simulinku a matlabu ak nejaké budú

2.4 Hodnotenie rizík

Implementácia digitálneho dvojčata 5G siete spolu s modelom ML prináša rôzne výzvy, ktoré môžu ovplyvniť presnosť predpovedí, stabilitu a efektívnosť celého systému. Identifikácia týchto problémov a návrh stratégií na ich zmiernenie sú jednou z kľúčových úloh tejto práce.

Nedostatočná kvalita vstupných dát je jedným z najpravdepodobnejších rizík, ktoré môžu viesť k nesprávnym výsledkom modelu. Chyby v dátach alebo ich nereprezentatívnosť, napríklad pri modeloch sieťovej prevádzky (traffic patterns), môžu narušiť presnosť predpovedí [15]. Formou zmiernenia je testovanie na rôznych dátových scenároch a aplikácia metód ako krížová validácia a ladenie hyperparametrov, ktoré minimalizujú riziko chýb spojených s podtrénovaním (underfitting) a pretrénovaním (overfitting) [16].

Zber kvalitných dát môže byť problematický, pretože mnohé scenáre je potrebné zachytiť v laboratóriu. Bez dostatočných dát môže model generovať neadekvátne predpovede, ktoré nebudú reprezentovať skutočnosť. Riešením môže byť generovanie syntetických údajov [17] a využitie dostupných datasetov z iných projektov [18], ktoré môžu čiastočne nahradiť reálne dáta a napomôcť k presnejším predpovediam.

Nezvyčajné scenáre, ako vysoké zaťaženie siete (peak loads), neštandardné správanie používateľov či poveternostné podmienky môžu narušiť schopnosť modelu adaptovať sa [19]. Ak tieto scenáre neobsahujú trénovacie dáta, model nemusí byť pripravený na takéto situácie. Vzhľadom na čas, ktorý máme na získanie a predspracovanie dát, tento problém nemusí byť vo finálnej implementácii vyriešený dostatočne, a preto jeho vyriešenie vyžaduje ďalšiu prácu a zber dát.

Kompatibilita systémov ako srsRAN, Open5GS, UERANSIM a nástrojov Docker nie je vždy automatizovaná, čo môže ovplyvniť celkovú integráciu práce [19]. Pre zvládnutie tohoto problému sa implementácia začína na malých izolovaných komponentoch, pričom ich spolupráca sa testuje krok za krokom. Takéto testovanie, a celkový vývoj DT je časovo veľmi náročné, čo potvrdili aj autori v [20]. Tento fakt môže negatívne vplývať na výsledok celej práce.

Konfigurácia siete môže odhaliť citlivé informácie o 5G infraštruktúre či porušenie GDPR [21] pri nechcenom zachytení údajov o používateľoch [5]. Únik takýchto dát by ohrozil nielen bezpečnosť projektu, ale aj reálnej siete [22]. Používanie .env súborov na uchovávanie citlivých premenných a simulovanie siete s fiktívnymi údajmi výrazne znižuje riziko úniku.

2.5 Udržateľnosť a environmentálny dopad

Študenti by mali opísať, ako by implementovali opatrenia na zabezpečenie udržateľnosti svojho produktu alebo služby počas životného cyklu. | 1-2 strany

Resource Efficiency:

- predikcia -> redukcia wasteful používanie zdrojov - zmena traffic routingu, lepšia správa traffic loadu a congestion - zníženie power (energy) consumption - máme DT tak nemusíme testovať fyzické zariadenia a reálnu energiu (el., čas) - využitie ak

sa má 5G dostať do oblastí, kde nie sú zatiaľ všetky resources -> zistíme popredu či sa tam oplatí ísť [nie priamo moja práca ale celkovo 5G DT]

Sustainable Software:

- kód, ktorý bude čo najefektívnejší, menšia power consumption - ak to bude bežať v dockeri tak to zefektívni nastavovanie strojov

Lifecycle Management:

- modularita zabezpečuje, že aktualizácie a údržba nezastavia celý systém a nemusíme všetko nastavovať od začiatku

Environmentálne Benefits predikovania:

- znížené zaťaženie infraštruktúry a menej časté aktualizácie fyzického hardvéru, čo vedie k nižšej spotrebe zdrojov..

2.6 Zamestnateľnosť

Táto bakalárska práca, zameraná na rozvoj teoretických znalostí v oblasti digitálnych dvojčiat v spojení s praktickou implementáciou a optimalizáciou 5G sietí, má veľký potenciál rozšíriť zručnosti vo viacerých kľúčových oblastiach technologického sektora. V neposlednom rade strojové učenie, použité na predikciu správania implementovaného digitálneho dvojčaťa, zasahuje aj do oblasti dátovej vedy.

Vďaka formátu práce autori prejdú celým cyklom realizácie projektu, od prieskumu technológií cez návrh až po implementáciu a testovanie. Týmto získajú ucelený a komplexný pohľad na vývoj a riadenie softvérových projektov, ako aj na plánovanie, organizáciu a efektívnu komunikáciu.

Takáto kombinácia technických, projektových a komunikačných schopností môže významne zvýšiť hodnotu autorov na trhu práce, najmä v budúcnosti, keďže problematika digitálnych dvojčiat a 5G sietí je stále viac žiadaná a nachádza uplatnenie

v rôznych odvetviach.

Zoznam použitej literatúry

- [1] Madara Premawardhana Dassanayake Mudiyansele a Harin Sellaheewa. “Digital Twins as a Framework for IoT Applications: A Review”. In: *2023 7th SLAAI International Conference on Artificial Intelligence (SLAAI-ICAI)*. 2023, s. 1–6. DOI: 10.1109/SLAAI-ICAI59257.2023.10365018.
- [2] Roberto Verdecchia et al. “Network Digital Twins: A Systematic Review”. In: *IEEE Access* 12 (2024), s. 145400–145416. DOI: 10.1109/ACCESS.2024.3453034.
- [3] Paul Almasan et al. “Digital Twin Network: Opportunities and Challenges”. In: *CoRR* abs/2201.01144 (2022). arXiv: 2201.01144. URL: <https://arxiv.org/abs/2201.01144>.
- [4] Lalit Chettri a Rabindranath Bera. “A Comprehensive Survey on Internet of Things (IoT) Toward 5G Wireless Systems”. In: *IEEE Internet of Things Journal* 7.1 (2020), s. 16–32. DOI: 10.1109/JIOT.2019.2948888.
- [5] Aidan Fuller et al. “Digital Twin: Enabling Technologies, Challenges and Open Research”. In: *IEEE Access* 8 (2020), s. 108952–108971. DOI: 10.1109/ACCESS.2020.2998358.
- [6] Diego M. Botín-Sanabria et al. “Digital Twin Technology Challenges and Applications: A Comprehensive Review”. In: *Remote Sensing* 14.6 (2022).

- ISSN: 2072-4292. DOI: 10.3390/rs14061335. URL: <https://www.mdpi.com/2072-4292/14/6/1335>.
- [7] Maulshree Singh et al. “Digital Twin: Origin to Future”. In: *Applied System Innovation* 4 (máj 2021), s. 36. DOI: 10.3390/asi4020036.
- [8] Huan X. Nguyen et al. “Digital Twin for 5G and Beyond”. In: *IEEE Communications Magazine* 59.2 (2021), s. 10–15. DOI: 10.1109/MCOM.001.2000343.
- [9] Martin Enders a Nadja Hoßbach. “Dimensions of Digital Twin Applications - A Literature Review”. In: aug. 2019.
- [10] Maulshree Singh et al. “Applications of Digital Twin across Industries: A Review”. In: *Applied Sciences* 12 (jún 2022), s. 5727. DOI: 10.3390/app12115727.
- [11] Huawei. *Site Digital Twins Based 5G Digital Engineering Solution*. <https://www.huawei.com/en/news/2020/2/site-digital-twins-based-5g-digital-engineering-solution>. Accessed: 2024-12-03. 2020.
- [12] Paul Wilson. “State of smart cities in UK and beyond”. In: *IET Smart Cities* 1.1 (2019), s. 19–22. DOI: <https://doi.org/10.1049/iet-smc.2019.0024>. eprint: <https://ietresearch.onlinelibrary.wiley.com/doi/pdf/10.1049/iet-smc.2019.0024>. URL: <https://ietresearch.onlinelibrary.wiley.com/doi/abs/10.1049/iet-smc.2019.0024>.
- [13] Deuk-Young Jeong et al. “Digital Twin: Technology Evolution Stages and Implementation Layers With Technology Elements”. In: *IEEE Access* 10 (2022), s. 52609–52620. DOI: 10.1109/ACCESS.2022.3174220.
- [14] Nick Wood. *China Mobile, ZTE use digital twin to improve lineside 5G*. <https://www.telecoms.com/5g-6g/china-mobile-zte-use-digital-twin-to-improve-lineside-5g>. Accessed: 2024-12-02. 2024.
- [15] Nour Alqudah a Qussai Yaseen. “Machine Learning for Traffic Analysis: A Review”. In: *Procedia Computer Science* 170 (2020). The 11th International Conference on Ambient Systems, Networks and Technologies (ANT) / The

- 3rd International Conference on Emerging Data and Industry 4.0 (EDI40) / Affiliated Workshops, s. 911–916. ISSN: 1877-0509. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.procs.2020.03.111>. URL: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1877050920305494>.
- [16] Giang Nguyen Thu. *Introduction to data science*. Vydavateľstvo SPEKTRUM STU, 2022. ISBN: 978-80-227-5193-3. URL: https://kis.cvt.stuba.sk/ar1-stu/sk/detail-stu_us_cat-0095495-Introduction-to-data-science/.
- [17] Chengliang Chai et al. “Mitigating Data Scarcity in Supervised Machine Learning Through Reinforcement Learning Guided Data Generation”. In: *2024 IEEE 40th International Conference on Data Engineering (ICDE)*. 2024, s. 3613–3626. DOI: 10.1109/ICDE60146.2024.00278.
- [18] Jian Su et al. “Traffic prediction for 5G: A deep learning approach based on lightweight hybrid attention networks”. In: *Digital Signal Processing* 146 (2024), s. 104359. ISSN: 1051-2004. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.dsp.2023.104359>. URL: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1051200423004542>.
- [19] Sumit Singh et al. “Challenges of Digital Twin in High Value Manufacturing”. In: *SAE International - Aerospace Systems and Technology Conference 2018, London*. Okt. 2018. DOI: 10.4271/2018-01-1928.
- [20] Timothy D. West a Mark Blackburn. “Is Digital Thread/Digital Twin Affordable? A Systemic Assessment of the Cost of DoD’s Latest Manhattan Project”. In: *Procedia Computer Science* 114 (2017). Complex Adaptive Systems Conference with Theme: Engineering Cyber Physical Systems, CAS October 30 – November 1, 2017, Chicago, Illinois, USA, s. 47–56. ISSN: 1877-0509. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.procs.2017.09.003>. URL: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1877050917317970>.

- [21] Prashant Tyagi a Haluk Demirkan. *The biggest big data challenges*. Title of the publication associated with this dataset: Nov/Dec 2016. 2019.
- [22] Marc-Roger Gagné. *Digital Twins, Another Reason to Worry About the IoT and Data Security*. <https://irishtechnews.ie/digital-twins-iot-and-data-security/>. 2022.

Dodatok A

Harmonogram práce

A.1 Zimný semester

1. - 5. týždeň	Konzultácie, rešerš problematiky
6. týždeň	Formulácia problému
7. týždeň	Technický literárny prehľad
8. týždeň	Konzultovanie, Zamestnateľnosť
9. - 10. týždeň	Implementovanie pripomenutých zmien, Hodnotenie rizík, Udržiateľnosť a environmentálny dopad
11. týždeň	Návrh riešenia na vysokej úrovni
12. týždeň	Úvod, Konzultovanie, Implementovanie pripomenutých zmien, Odovzdávanie BP 1

A.1.1 Vyjadrenie k harmonogramu

Harmonogram sa dodržal, čo prispelo k systematickému a plynulému postupu pri spracovaní bakalárskej práce. Pravidelné konzultácie s vedúcim práce zohrali kľúčovú úlohu pri jej realizácii. Vedúci poskytoval pripomienky a odporúčania, na

základe ktorých sa jednotlivé časti práce mohli upraviť do súčasnej podoby. Tento proces mi umožnil efektívne riešiť prípadné nedostatky a zabezpečiť súčasnú kvalitu výsledného dokumentu.

A.2 Letný semester - Predbežný plán

Týždeň	Bakalárska práca	Článok
1. - 2. týždeň	Tímová práca, diverzita a inklúzia, konzultovanie o implementácií	Related work
3. - 4. týždeň	Open5GS, UERANSIM, srsRAN	Introduction, Methods, Index Terms
5. - 7. týždeň	Zber dát, Konfigurácia, MATLAB + Simulink	Data and Material
8. - 10. týždeň	ML model, tréovanie, Experimentálna reprodukovateľnosť a integrácia	About author, Discussion
11. týždeň	Konzultovanie, implementácie pripomienkovaných zmien, technický abstrakt, laický abstrakt	Results, Abstract, Lay abstract
12. týždeň	Zhrnutie, úpravy, konzultovanie	Conclusion, Future work